

Отже, вивчення казок на уроках літературного читання є важливим інструментом естетичного виховання молодших школярів, який допомагає розвивати у них почуття прекрасного, естетичні смаки та уявлення про красу, поглиблювати знання про культурну спадщину, а також розвивати мовленнєву культуру.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ушинський К. А. Вибрані педагогічні твори. Київ: Рад. школа, 1949. Т2. 245 с.
2. Гриценко І. В. Проблеми естетичного виховання молодших школярів у сучасних умовах [Текст]. Науковий вісник Ужгородського університету : Серія: Педагогіка. Соціальна робота [редкол. : Козубовська І.В. (гол. ред.) та ін.]. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2011. Вип. 20. С. 23-25.
3. Сухомлинський В. О. Вибрані твори в 5-ти томах. Т. 1: Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості. Духовний світ школяра. К.: Радянська школа, 2006. 654 с.

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ

Колядич І. П.

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука»*

Красовська О. О.

*доктор педагогічних наук, професор
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука»*

Сучасні тенденції розвитку суспільства обумовлені змінами у політичній, економічній, соціокультурній сферах. Вища освіта безпосередньо пов'язана з кожною з них, оскільки забезпечує професійну підготовку у всіх напрямках діяльності людини. У процесі навчання майбутній фахівець формується як особистість, професіонал, громадянин. Для цього необхідно розробити концептуальні основи формування його особистості шляхом інтеграції навчальної, наукової та виробничої діяльності. Метою вищої освіти сьогодення стала практична реалізація отриманих знань і умінь у нетипових ситуаціях майбутньої професійної діяльності і спрямування випускника на самоосвіту, саморозвиток і самовдосконалення. Підготовка майбутнього стоматолога за нових умов стає одним із стратегічних напрямів розвитку вітчизняної медицини. В її основу, вимогами часу, покладено становлення професійної компетентності і забезпечення конкурентоздатності у сфері надання медичних послуг та здатність до постійного професійного саморозвитку. Забезпечення досягнення таких цілей

потребує обґрунтування концептуальних основ професійного саморозвитку майбутнього стоматолога.

Саморозвиток детермінується соціально-економічними чинниками, психофізіологічним потенціалом людини, цілеспрямованістю і насамперед – характером і змістом праці. Зумовлюючими силами саморозвитку стають професійно-трудова, матеріальні, соціально-статусні й духовні потреби. Змістом саморозвитку – цілісний комплекс процесів і засобів поступу особистості, задоволення її пізнавальних і духовних потреб, розкриття і вдосконалення природних задатків і здібностей. Доведено, що освітнє середовище закладу вищої освіти, взаємодія його суб'єктів, ціннісно-мотиваційні відносини, процеси, які в ньому відбуваються, здатні впливати на готовність майбутніх сімейних лікарів до професійного саморозвитку [2].

На сучасному етапі розбудови системи вищої освіти актуалізується потреба суспільства в підготовці працівника нового типу – освіченої, компетентної, творчої особистості, яка має вміння швидко й оперативно реагувати на зміни в професійному середовищі та самостійно навчатися протягом усього життя. Доведено, що особистісний і професійний саморозвиток необхідно розглядати в тісному взаємозв'язку, оскільки професійний розвиток – це продовження загального розвитку людини, що відбувається в перші десятиліття її життя. Готовність до професійного саморозвитку лікаря-стоматолога варто розглядати як системну узагальнювальну якість діяльності в медичній галузі, що включає якісні новоутворені особистісні риси фахівця, а також особливості його праці [1]. Важливість ефективної професійної підготовки майбутніх фахівців визначено в чинній нормативно-правовій базі України (Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про інноваційну діяльність», Національна стратегія побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015-2025 років).

Фундаментальним теоретико-методичним підґрунтям проблеми формування готовності лікарів-стоматологів до професійного саморозвитку є наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, у яких виокремлено такі напрями розв'язання окресленого питання: теоретико-методологічні основи професійної підготовки А. Алексюка, Г. Васяновича, С. Гончаренка, І. Зязюна, А. Лігоцького, Н. Ничкало, С. Сисоєвої, В. Харабета; порівняльно-педагогічні дослідження вищої освіти Н. Абашкіної, С. Вітвицька, В. Зубка, А. Козакова; вищої медичної освіти І. Булах, Ю. Вороненка, Б. Криштопи, Л. Романішиної, Я. Цехмістра, В. Шатило, М. Шегедин; професійний саморозвиток майбутнього фахівця медичного профілю (І. Романишин, М. Савчин), забезпечення функціонування здоров'язбережувальних технологій в освітній галузі (В. Бабаліч, Т. Бондар, Г. Власюк, Г. Голобородько, М. Гончаренко, О. Гончаренко, В. Горошук, Н. Завидівська, Д. Касенюк, Т. Кириченко, А. Турчак, В. Язловецький).

У процесі наукових пошуків встановлено, що у попередніх дослідженнях предмет аналізу розглядався локально, у рамках окремих навчальних дисциплін і не враховував можливості системної фахової підготовки лікарів-стоматологів до професійного саморозвитку впродовж усього життя, що розкриває широкі можливості щодо реалізації нашого дослідження та дозволяє виділити такі суперечності між:

- потребою суспільства в конкурентоспроможних лікарях-стоматологах та недостатнім рівнем їхньої готовності до професійного саморозвитку;

- потенціалом змісту навчання в медичних університетах щодо формування готовності до подальшого професійного саморозвитку в майбутніх фахівців стоматологів та недостатнім рівнем реалізації в умовах закладів вищої освіти та впродовж усього життя;

- необхідністю практичного вирішення проблеми формування готовності до подальшого професійного саморозвитку в майбутніх фахівців стоматологів та відсутністю відповідної педагогічної системи та педагогічних умов, що забезпечують її формування.

Стандартом вищої освіти підготовки фахівців стоматологів визначено, що вони повинні володіти здатністю розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю 221 «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання. Головними серед фахових компетенцій є : здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні; інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень; діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани; планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області; визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепнолицевої області; визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями; виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції; визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги; спроможність ведення нормативної медичної документації; опрацювання державної, соціальної та медичної інформації [4].

Успішність реалізації концептуальних засад професійного саморозвитку майбутнього лікаря-стоматолога залежить від дотримання у процесі навчання сучасних принципів вищої освіти.

1. Принципу фахової компетентності – створення умов для розвитку необхідних структурних елементів професійної компетентності випускника стоматологічного факультету закладу вищої медичної освіти.

2. Принципу професійної креативності – створення умов для розвитку індивідуально-особистісного розвитку майбутнього фахівця.

3. Принципу проблемності – орієнтація майбутнього фахівця на вирішення реальних фахових проблем у невизначених і невідомих ситуаціях.

4. Принципу реалізму – передбачає орієнтованість стоматологічного факультету закладу вищої медичної освіти на досягнення реальних фахових цілей, оволодіння необхідними для цього засобами і методами.

5. Принципу фахового саморозвитку – орієнтація майбутнього стоматолога на створення умов для стабільного задоволення власних фахових та духовних потреб у саморозвитку і самореалізації.

Процес саморозвитку майбутніх стоматологів відповідно до вище зазначених концептуальних основ буде ефективним, якщо він удосконалюватиметься і матиме цілісний характер.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гоголь А., Панькевич А., Колісник І. Міжнародна професійна компетентність лікаря: проблеми і перспективи при викладанні хірургічної стоматології. *Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика*. С. 49-51.
2. Кульбашна Я. Концептуальні основи формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі стоматології. *Освітологічний дискурс*. № 2 (6). 2014. С. 86-96.
3. Кульбашна Я. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі стоматології: міжнародний аспект. *Вища освіта України*. 2014. № 2. С. 67-73.
4. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 221 Стоматологія. Київ 2019. 23 с.

КОНФЛІКТНІСТЬ В ПІДЛІТКОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Король Н. І.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія»

*Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Мороз О. І.

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології

*Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Сучасне стрімке життя зі стресами, надзвичайно великим потоком негативної інформації з телеекранів, інтернет-ресурсів, насичене різноманітними шокуючими ефектами, погонями, жахами, насиллям, аморальністю, важким тягарем лягає на свідомість та нерви наших дітей. Захист їх внутрішнього світу від негативних впливів є спільною турботою дорослих, які мають справу з дітьми, педагогів та батьків. Необхідною умовою формування навичок загальної культури у дітей в сучасних умовах є профілактика девіантної поведінки. Конструктивно вирішити конфлікт мирним шляхом з урахуванням цілей та інтересів обох сторін допомагає нейтральна сторона, а саме медіатор.

Уміння ефективно спілкуватись, тобто взаємодіяти з іншими учасниками соціуму без конфліктів, Уміння слухати та здатність попередити агресію співрозмовника є умовами злагоджених міжособистісних стосунків. Однак так буває не завжди: у повсякденному житті ми постійно зустрічаємось з конфліктами.

Люди відстоюють свої інтереси та позиції у різний спосіб. На сьогоднішній день існує три загальновідомі підходи до вирішення конфліктів: